

Advokaten Agneta

Agneta Gustafsson är advokat vid Advokatbyrån Nywa. I Bil & Bostad förklarar hon varannan vecka juridiska ord och begrepp samt svarar på läsarnas frågor i juridik, främst om avtalsrätt och bostadsköp.

Om juridiska begrepp på bokstaven Ä

Vad är äktenskap?

Eva och Adam har varit förlovade under några år och ska nu gifta sig. Det mesta av bröllopsfestligheterna är planerade och nu funderar de hur de ska göra för att gifta sig så att det håller rättsligt.

Den juridiska termen för att vara gift är äktenskap och reglerna därom finns i *äktenskapsbalken*. I Sverige kan ett äktenskap ingås av två personer genom vigsel, i närvaro av släktingar eller andra vittnen. Vigsel kan ske såväl borgerligt som i kyrkan. Behörig att vara vigselförrättare är präst eller annan befattningshavare i ett trossamfund eller en person som länsstyrelsen har förordnat.

För att äktenskap ska föreligga krävs att de två som ingår äktenskap är *närvarande*, att personerna var för sig ska ge sitt *samttycke* till äktenskapet och att vigselförrättaren förklarar dem som *makar*. När detta är genomfört är de gifta och vigselförrättaren ska lämna bevis om äktenskapet till makarna och underrätta Skatteverket.

Om de gifter sig i kyrkan ringer kyrklockorna och Eva och Adam går ut som gifta. De har förändrat sin civilrättsliga status från ogift till gift, vilket medför såväl ekonomiska som juridiska konsekvenser.

Vad är äktenskapshinder?

Innan ett äktenskap ingås görs en *hindernsprövning* av Skatteverket. Hindersprövning görs på begäran av de två som vill ingå äktenskap. Vid hindersprövning granskas om det föreligger något legalt hinder för att ingå äktenskap.

De *hinder* som kan föreligga är till exempel att någon är under 18 år, att personerna som vill ingå äktenskap är föräldrar, barn eller syskon till varandra, eller att någon av personerna som vill ingå äktenskap redan är gift eller registrerad partner till någon annan. I övrigt är det fritt fram att gifta sig med vem helst du vill, dock under förutsättning att den andra parten också vill gifta sig.

Eftersom det inte föreligger några äktenskapshinder för Eva och Adam får de sin ansökan beviljad av Skatteverket.

Vad är äktenskapsförord?

Eva och Adam funderar på vad det innebär juridiskt och ekonomiskt att gifta sig.

När två personer ingått äktenskap omfattas de av *äktenskapsbalkens* bestämmelser om egendom. Enligt äktenskapsbalken är makarnas alla tillgångar *giftorättsgods*, om det inte är *enskild egendom*.

Genom ett äktenskapsförord kan makarna bestämma att viss egendom som är giftorättsgods ska vara enskild egendom och därmed inte ingå i en framtida bodelning. Äktenskapsförordet ska vara skriftligt, daterat och undertecknat av båda makarna. Vidare ska det registreras hos Skatteverket.

Många personer som ska gifta sig eller redan är gifta väljer att upprätta ett *äktenskapsförord*. Eva och Adam väljer att upprätta äktenskapsförord avseende Adams släktgård och Evas aktier i hennes företag, som därmed blir enskild egendom.

Varje år ingås ca 50 000 äktenskap i Sverige och det registreras drygt 110 000 äktenskapsförord hos Skatteverket.

Vad är äktenskapsskillnad?

I Sverige skiljer sig drygt 20 000 makar per år. Efter sju svåra år bestämmer sig ma-

karna Eva och Adam för att skilja sig. Men hur gör de för att skilja sig?

Ett äktenskap upplöses juridiskt sett genom att domstol beslutar om *äktenskaps-skillnad*. Om båda makarna vill skilja sig kan makarna skilja sig direkt, förutsatt att ingen av makarna begär betänketid eller att någon av makarna har barn under 16 år, som de varaktigt bor tillsammans med för då krävs *betänketid*. Om bara den ena maken vill skiljas krävs också betänketid, innan domstolen kan besluta om äktenskapsskillnad. Eftersom både Adam och Eva vill skilja sig och inte har barn kan tingsrätten direkt besluta om äktenskapsskillnad.

När äktenskapet upplöses ska en *bodelning* ske av makarnas tillgångar, som delas lika efter avdrag för skulder. Allt *giftorättsgods* räknas in och värderas, det vill säga bil och bostad, bohag, båt, bankmedel med mera. Makarna får hälften var av det sammanlagda värdet efter att skulderna avräknats. Egendom som är enskild egendom enligt äktenskapsförord, testamente eller gåvobrev ingår inte i bodelningen.

I Eva och Adams fall är Adams släktgård och aktierna i Evas företag *enskild egendom*, som inte ingår i deras bodelning. I övrigt delas deras tillgångar lika efter avdrag för skulderna. Eva och Adam läser på om bodelning på www.domstol.se och bodelar därefter i bästa samförstånd.

Vad är ägarlägenhet?

Adam funderar efter skilsmässan på att köpa en ägarlägenhet, men har inte riktigt förstått vad det är för skillnad på en ägarlägenhet och en bostadsrätt.

Ägarlägenheter är en relativt ny boendeform. År 2009 infördes i Sverige möjligheten att bilda tredimensionella fastigheter. Det kan till exempel vara garage under jord eller bostadslägenheter som är egna fastigheter. För ägarlägenheter gäller reglerna i Jordabalken med samma regler som för andra fastigheter. Du kan till exempel pantsätta, belåna och överlåta ägarlägenheten. Sammanfattningsvis innebär ägarlägenhet att du äger din egen fastighet i ett flerbostadshus.

En *bostadsrätt* är en andel i en ekonomisk förening. Föreningen äger fastigheten där lägenheten är belägen och bostadsrättsinnehavaren äger en viss *andel* i föreningen, som ger rätt att *nyttja* en viss lägenhet. För en bostadsrätt gäller reglerna i föreningsstadgar och bostadsrättslagen. Jag har tidigare skrivit en krönika *Om bostadsrättsföreningens organisation* i Bil & Bostad 2018-08-15, som du finner på www.nywa.nu/bil-bostad.

Jag avslutar med ett citat om vikten av att låta år 2020 bli ett år av vänlighet från Mahatma Gandhi. *"De vänliga ord som sägs i dag, kan bära frukt i morgon."*

AGNETA GUSTAFSSON
Advokat,
Advokatbyrån Nywa

Böcker

MATBRÖD

Fredrik Nylén
Bokförlaget Semic

Finns det något godare än ett nybakt bröd med smör som smält och droppar längs handen så man måste skynda sig att smaska i sig det sista av det varma brödet? Eller ett hembakt fröknäcke med en god ost och marmelad på kvällskvisten? Jag tycker också om att baka bröd, knåda, forma och grädda till en vacker yta för att känna hur dofterna sprider sig i hemmet. Det finns ett lugn i att fokusera på bakningen och det finns inget som luktar så gott som nybakat bröd.

I denna kokbok har den populära bakbloggaren Fredrik Nylén delat med sig av sina bästa och enklaste 50 recept på olika matbröd, pizza och pitabröd. Jag har en av Fredriks tidigare bakböcker som jag använt flitigt och jag tror denna kommer att vara lika mycket till inspiration och bidra till fler favoritrecept här hemma. Jag kan verkligen rekommendera Fredriks böcker just för enkelheten och de tydliga recepten som oftast leder till bra och goda resultat.

ANNA ÖBERG
Bokläsare

Kalender

Ett urval av veckans händelser och evenemang i Umeå.

ISHOCKEY

Fredag 3 januari

Björklövens herrar möter Karlskoga.

A3 Arena, kl 19.

FLURKMARKSREVYN – TOKFOREN

5, 6 & 10-12 januari

Ny revy – den 36:e i ordningen.

Flurkmorks IK:s Klubbstuga, olika tider.

TRETTONDAGSKONSERT

Söndag 5 januari

Norrlandsoperans symfoniorkester och The Original Band spelar Abba-musik.

Norrlandsoperan, kl 15 & 19:30.

INNEBANDY

Måndag 6 januari

Iksus damer möter KAIS Mora. Iksu sport, kl 14.

Dalens damer möter Sirius. Umeå Energi Arena, kl 15:45.

Dalens herrar möter Sirius. Umeå Energi Arena, kl 19.

HELA HUSET GUNGAR

Söndag 5 januari

Dansbandskväll med Expanders, Blender och Jannez.

Umeå Folkets hus, kl 19:30.

Har du en fråga? Skriv till Agneta!

Om du har funderingar kring bostadsköp, bilköp, juridik eller avtal, skicka din fråga till Agneta på e-postadressen advokaten@nywa.nu.